

Елюар Поль

Життя та творчість (хронологічна таблиця)

1895 р. 14 грудня: народився Ежен-Еміль-Поль Гріндель у Сен-Дені (Сен), у родині бухгалтера. Навчається в школі Сен-Дені, потім у школі Ольней-су-Буа. 1909 р. в початковій, відтак у вищій школі Кольбер, у Парижі. **1912 р.** Грудень: гемофілія (кровохаркання) змушує його перервати навчання. Він їде до санаторію Клавадель поблизу Давоса у Швейцарії, де зустрічає молоду росіянку, Єлену Дмитрівну Дьяконову, якій він дає ім'я Гала. Вона стає Галою Елюар 1917 року.

Читає *Листя трави* Вітмена і поетів унамістів з групи Абатство Кретьей.

1913 р. Гріндель публікує власним коштом Перші вірші, а наступного року Марні діалоги (які пізніше знищив).

1914 р. Грудень: за декілька місяців після виходу з санаторію його мобілізують.

1916 р. Працює санітаром у звичайному евакуаційному шпиталі №18 в Аргікурі (Сом). Книжечку віршів Обов'язок, надрукованих на ротаторі, він підписав прізвищем своєї бабусі по материнській лінії Елюар.

1917 р. На фронті в 95-му піхотному полку. Шпиталізований, він повертається до Парижа.

1918 р. Травень: народилася його дочка Сесіль.

У липні Елюар публікує Вірші для миру.

1919 р. Приєднується до групи Дада, де знайомиться з Арагоном, Бретоном, Супо, Цара.

1920 р. Публікує перше число свого журналу Проверб і Тварини і їхні люди, люди і їхні тварини.

1921 р. Потреби життя і наслідки снів.

1922 р. Гурт Дада розпадається. Публікації Біди безсмертних і Повторення.

1924 р. Перший Маніфест сюрреалізму дозволяє перегрупувати перебіжчиків з Дада довкола Андре Бретона.

Елюар публікує Вмерти не помираючи, потім сідає на судно в Марселі і пливе на сім місяців в Екстрем-Ор'ян. Повернувшись, бере участь у редагуванні першого номера Револьюсьйон сюрреаліст.

1925 р. 152 число журналу Проверб стали наймодніші, написано в співпраці з Бенжаменом Пере, і Пози мовчанням.

1926 р. Столиця болю. Зворотній бік життя або людська піраміда. Елюар вступає до комуністичної партії і співпрацює з журналом Кларте.

1927 р. Підписує з Арагоном, Бретоном, Пере і Уніком "лист п'яти" до сюрреалістів не комуністів.

1928 р. Захист знання. Елюар госпіталізований у Грізоні, в санаторії Ароза, де він перебуває зиму.

1929 р. Любов поезія. Елюар зустрічається з Ньюш (Марія Бенц), з якою

одружується 1934 року і живе сімнадцять років, знайомиться також з Рене Шаром.

1930 р. Уповільнювати роботи, у співпраці з Шаром і Бретоном. Незруйиний. Непорочне зачаття, у співпраці з Бретоном.

1931 р. Я сплю.

1932 р. Саме життя. Наступного дня після Міжнародного конгресу письменників-революціонерів у Харкові Елюар розриває стосунки з Арагоном і виголошує проти нього гнівне слово під назвою: Свідчення.

1933 р. Елюара виключають з комуністичної партії. Він публікує Як дві краплі води.

1934 р. Елюар виступає проти небезпеки крайніх правих, підписує "Заклик до боротьби" і бере участь в Комітеті пильності інтелектуалів. Троянда для всіх, яка включає в себе експериментальні вірші.

1935 р. Конференція у Празі, присвячена виставці сюрреалізму, з Бретоном. Спільні ночі і Легка.

1936 р. Свіже повітря, Поручні, Записи про поезію (з Бретоном), Плідні очі. Серія конференцій в Іспанії довкола ретроспективи Пікассо і в Лондоні, де проходить Міжнародна виставка сюрреалізму. Виступає проти франкістських сил.

1937 р. Поетична очевидність, Вільні руки, Перші давні погляди, Запопадлива, Декотрі із слів, які досі мені були таємно заборонені.

1938 р. Організовує з Бретоном "Міжнародну виставку сюрреалізму" в Парижі і співпрацює з ним над Скороченим словником сюрреалізму. Після бомбардування Герніки, в Іспанії, Елюар ще активніше і з більшою силою, ніж досі, переймається подіями в Іспанії ("Перемога Герніки" в Природному плині). Солідарність, ілюстрована Міро, Пікассо, Тангі, Массоном, продана на підтримку іспанських республіканців.

1939 р. Публікація Медьйози, ілюстрована Валентіном Гюго, Повна пісня, Допомогти побачити. Елюар мобілізований в Інтенданство Мінер (Луаре).

1940 р. Демобілізувавшись, Елюар повертається до Парижа. Поява збірки Відкрита книга I.

1941 р. Моральність сну і На нижніх схилах. Елюар зв'язується з Рухом опору.

1942 р. Літаки Королівських повітряних сил скидають на парашутах партизанам тисячі примірників Поезія і правда 1942. Поет назавжди повертається до лав комуністичної партії. Відкрита книга II. Мимовільна поезія і зумисна поезія. Елюар стає членом художньої ради видавництва Мінюї.

1943 р. Поновлює стосунки з Арагоном і відновлює з ним Національний комітет письменників. Співпрацює з Леттр франсез, збирає тексти Честь поетів для видавництва Мінюї. Публікує Сім віршів про кохання під час війни під псевдонімом Жан дю О. З листопада 1943 року до лютого 1944 року Елюар переховується в психіатричній лікарні Сен-Альбан в Лозері. Пише Спогади про божевільню (опубліковані 1946 р.).

1944 р. Лютий: повернення до Парижа. Ложе, стіл. Публікує Зброя страждання присвячена визволенню Тулузи. Засновує підпільну газету Летернель ревью. Серпень:

поет виходить із підпілля і публікує збірку віршів, написаних під час Опору: Достойні жити, Віч-на-віч з німцями, Паблові Пікассо. Отримує медаль Руху опору.

1945 р. У квітні 1944: Париж ще дише!, Подвійна тінь, Білокрилі білошвейки, Мова закоханого міркування, Бажання.

1946 р. Неперервна поезія І. Конференції в Чехословаччині й в Італії. Мандрівки до Югославії і Греції. Тривка жадоба жити.

28 листопада: У Швейцарії, де він перебував, Елюар дізнається про смерть Ньюш у віці 40 років. Із цього дня і аж до зустрічі з Домінік Лемор на Всесвітньому конгресі миру в Мехіко (1949) поет переживає період безнадії.

1947 р. Предмет слів і образів. Вона споруджує палац. Час через вінця. Незабутні тіла. Найкраща збірка віршів і збірка, яку уклали для себе (антологія 1818— 1918) Внутрішнім зором, 8 зримих віршів (у співпраці з Максом Ернстом).

1948 р. Пікассо в Антибі. Бачити. Перші вірші, 1913—1921. Політичні вірші. Елюар стає глашатаєм миру і свободи в багатьох країнах. Пам'ятне тіло, Бестіарій.

1949 р. Перспективи. Пора кохання. Мандрівка по Македонії, зустрічі з грецькими партизанами. Греціїє, моя трояндо розуму. Урок моралі.

1950 р. Клятва страдникам і борцям варшавського ґетто. Поїздка до Чехословаччини і СРСР.

1951 р. Шлюб Елюара з Домінікою. Вони проводять час у Парижі, Бейнаці (Дордонь) і Сен-Тропе. Публікація Змогти сказати все. Перша жива антологія поезії минулого. Глек, чи може він бути гарніший за воду?, Обличчя миру, Зерно крила, Фенікс, Моряки.

1952 р. У Женеві Елюар проводить конференцію на тему Поезія обставин. Представляє французький народ, бере участь у Москві в заходах, організованих на вшанування 150-річчя народження Віктора Гюґо і 100-річчя з дня смерти Гоголя.

Публікує Антологію творів про мистецтво, Стежки і шляхи поезії. Завершує Неперервну поезію ІІ. Протягом літа поет переносить перший напад стенокардії. 18 листопада, о 9 годині ранку, у своєму паризькому помешканні, на проспекті Гравель, Поль Елюар помирає через новий серцевий напад.

Упорядник: Олег Жупанський